

ÜNİTE : 1

BİR KAHRAMAN DOĞUYOR

8.

SINIF

Bilgi Tazeleyen Etkinlik, 1. Ünite konularından oluşur.

EŞLEŞTİRME

1

3

4

2

3

4

1

2

Osmanlı Devleti sınırları içinde yaşayan, dil, din, ırk ve mezhep ayrımı gözetmeksizin herkes Osmanlı vatan daşıdır. Bütün milletleri kaynaştırarak bir Osmanlı Milleti oluşturmayı amaçlar.

Bütün Müslümanların halife etrafında birleştirmeyi amaçlayan düşünce akımıdır. Mehmet Akif ve Padişah 2. Abdülhamit tarafından da desteklenmiştir.

Osmanlı Devleti'nin tek kurtuluş yolunun Batı'ya ayak uydurmak olduğunu savunmuştur. Batı'nın bilim ve tekniğini alarak Osmanlı Devleti'nin geri kalmışlıktan kurtarılmasını amaçlamıştır.

Bütün Türkleri tek bir bayrak ve devlet çatısı altında toplamayı amaçlayan düşünce akımıdır. Mehmet Emin Yurdakul, Ziya Gökalp gibi aydınlar tarafından desteklenmiştir. Milli mücadelenin kazanılmasında etkili olan akımdır.

YÖNERGE:

Yukarıda; kovalarda Osmanlı Devleti'ni içinde bulunduğu zor durumdan kurtarmaya yönelik düşünce akımları verilmiştir.

Her kovanın üzerinde bir top bulunmaktadır. Her kova ve topun üzerindeki numaraların eşleştirileceği göz önünde bulundurularak topların üzerindeki noktalı yere uygun düşünce akımını yazınız.

ÜNİTE : 1

BİR KAHRAMAN DOĞUYOR

8.
SINIF

Bilgi Tazeleyen Etkinlik, 1. Ünite konularından oluşur.

EŞLEŞTİRME

Bu ferman ile dil, din, ırk farkı gözetmeksizin bütün Osmanlı vatandaşlarının kanunlar önünde eşit olduğu; can ve mal güvenliği ile namus dokunulmazlığının devlet güvencesinde olduğu vurgulandı. Mahkeme kararı olmadan kimsenin cezalandırılmayacağı belirtilirken askerlik erkekler için zorunlu hale geldi.

Osmanlı Devleti'nde yaşayan gayrimüslimlere karşı küçük düşürücü ifadelerin kullanılması yasaklandı. Cizye vergisi kaldırıldı. Askerlik yapmak istemeyen gayrimüslimler için nakdi bedel uygulamasına geçildi. Gayrimüslimlere devlet görevine girme gibi konularda Müslümanlarla aynı haklar tanındı.

Osmanlı Devleti'nde ilk defa Kanun-i Esasi adı verilen anayasa yürürlüğe girdi ve anayasal düzene geçilmiş oldu. Bu sistemde padişah devlet yönetiminde en yetkili kişi olup padişahın seçtiği Ayan Meclisi ile halk tarafından seçilen Mebusan meclisi ile birlikte devleti yönetirdi. Son söz padişaha aitti. Padişah İkinci Abdülhamit, anayasadaki yetkisini kullanarak bu sistemi kaldırarak bu sisteme son verdi.

Osmanlı Devleti'nde ikinci defa Kanun-i Esasi adı verilen anayasa yürürlüğe girdi ve anayasal düzene geçilmiş oldu. Bu sistemde padişah devlet yönetiminde en yetkili kişi olup padişahın seçtiği Ayan Meclisi ile halk tarafından seçilen Mebusan meclisi ile birlikte devleti yönetirdi. Son söz padişaha aitti.

YÖNERGE:

Osmanlı Devleti'nde demokrasi hareketleri konulu eşleştirmede, aşağıda verilen demokratik gelişmeleri, küplerin üzerinde verilen noktalı yere yazınız.

Birinci Meşrutiyet

Islahat Fermanı

İkinci Meşrutiyet

Tanzimat Fermanı

ÜNİTE : 1

BİR KAHRAMAN DOĞUYOR

8.

SINIF

Bilgi Tazeleyen Etkinlik, 1. Ünite konularından oluşur.

EŞLEŞTİRME

15. yüzyıldan itibaren gerçekleşen bu gelişmeden sonucunda dünyanın bilinmeyen birçok bölgesi tanındı. Keşfedilen bu yerlerden Avrupa'ya bol miktarda altın ve gümüş madeni taşındı. Ülkelerin ekonomileri açısından değerli olan bu madenler, Avrupa'da bollaşınca buradaki devletlerin birçoğu zenginleşti ve sermaye birikimi elde etti.

Coğrafi Keşifler ve ticaret yollarının değişmesi ile zenginleşen Avrupa'da din alanında yaşanmıştır. Avrupa'da yaşanan bu gelişme, insanların sosyal yaşantılarını etkiledi. Bilime verilen değeri ön plana çıkararak dinin etkisinde olmayan özgür bir araştırma ortamının oluşmasına katkı sağladı. Ayrıca bu gelişme sonucunda Avrupa'da deney ve gözleme dayanan bilimin önü de

18. yüzyılda Avrupa'da ortaya çıkan ve her konuda aklı öncelik tanıyan dönemdir. Bu dönemde bazı aydınlar yazdıkları eserlerle toplumu, devlet olgusu ve yönetim biçimleri hakkında bilgilendirdiler. Bu gelişmenin sonucu olarak bilim, sanat, edebiyat, siyaset ve sosyal alanlarda önemli eserler verildi. Yaşanan bu bilimsel ve teknolojik gelişmeler Sanayi İnkılabının temelini oluşturdu.

Coğrafi Keşifler ve ticaret yollarının değişmesi ile zenginleşen Avrupa'da bilim ve sanat alanında yaşanmıştır. 16. yüzyılda bilim, kültür ve sanat alanında yaşanan bu dönem, Avrupa'da bilimsel gelişmelerin temelini attı.

1789 tarihinde yaşanan bu gelişme, tüm dünyada eşitlik, adalet, bağımsızlık ve milliyetçilik düşüncelerinin doğmasına ve gelişmesine ortam hazırladı. Bu durumdan en çok etkilenenler ise Osmanlı Devleti ve Avusturya Macaristan İmparatorluğu gibi çok uluslu devletler oldu. Bu devletlerin egemenliğinde yaşayan milletler, milliyetçilik düşüncesi doğrultusunda bağımsızlıklarını kazanmak için mücadeleye giriştiler. Böylece çok uluslu bu devletler dağılma sürecine girmeye başladı.

İngiltere'de başlayan bu gelişme daha sonra diğer Avrupa devletlerine yayıldı. Bu gelişmenin yaşandığı ülkelerde fabrikalar çoğaldı. Buna bağlı olarak üretim arttı, bol ve ucuz malzeme üretimi sağlandı. Bununla birlikte sanayileşen ülkeler için hammadde kaynakları ve yeni pazarlar bulmak önemli bir ihtiyaç ve sorun haline geldi. Özellikle buğday, şeker pancarı, ve pamuk (üç beyaz) ile petrol, kömür ve demir (üç siyah) en önemli hammaddeler haline geldi.

Hammadde bulmak isteyen İngiltere, Hindistan ve Uzak Doğu'da etkinlik göstererek geniş topraklar elde etti. Güçlü bir donanmanın desteğine dayanan bu gelişme, İngiltere'yi büyük bir devlet konumuna getirdi.

YÖNERGE:

Yukarıda verilen metinlerde bazı kavramların açıklaması yapılmıştır. Aşağıda verilen kavramların üzerindeki numaraları, metnin yanındaki dairenin içine doğru olarak yazarak eşleştiriniz.

1

2

3

4

5

6

7

Sanayi İnkılabı

Coğrafi Keşifler

Reform

Aydınlanma Çağı

Sömürgecilik

Rönesans

Fransız İhtilali

ÜNİTE : 1

BİR KAHRAMAN DOĞUYOR

8.
SINIF

Bilgi Tazeleyen Etkinlik, 1. Ünite konularından oluşur.

BOŞLUK DOLDURMA

YÖNERGE:

Mustafa Kemal'in okuduğu okulları sırasıyla noktalı yerlere yazınız.

EŞLEŞTİRME

Çanakkale Savaşı'nın zor bir anında, "Ben size taarruzu emretmiyorum, ölmeyi emrediyorum." emrini vermesi,

.....

Hem komutan hem yazar hem de devlet adamı olması,

.....

Benim emrim yapılır; çünkü benden yapılmayacak emirler çıkmaz" sözü

.....

Çanakkale Savaşı'nda düşmanın nereden çıkartma yapacağını önceden bilmesi,

.....

Milli mücadelede bütün cemiyetleri birleştirerek tek çatı altında toplaması

.....

"Bir millet ırfan ordusuna sahip olmadıkça muharebe meydanlarında ne kadar parlak zaferler elde ederse etsin, o zaferlerin kalıcı sonuçlar vermesi ancak ırfan ordusuna bağlıdır." sözü

.....

YÖNERGE:

Mustafa Kemal'in kişilik özelliklerini verilen boşluklara uygun olarak yerleştiriniz.

Çok Yönlülük

Birleştirme ve

Bütünleştirme Gücü

Eğitimsiliği

Vatanseverliği

İleri Görüşlülüğü

Yöneticiliği

ÜNİTE : 1

BİR KAHRAMAN DOĞUYOR

8.

SINIF

Bilgi Tazeleyen Etkinlik, 1. Ünite konularından oluşur.

EŞLEŞTİRME

YÖNERGE:

Aşağıda Mustafa Kemal'in askerlik hayatı ile ilgili görevleri verilmiştir. Noktalı terlere uygun şekilde doldurunuz.

Mustafa Kemal Hareket Ordusu'nda	İlk Görev	Balkan Savaşları	Mustafa Kemal Fransa'da	Bir Ataşemiliter	Mustafa Kemal Trablusgarp'ta
----------------------------------	-----------	------------------	-------------------------	------------------	------------------------------

1909 yılında İstanbul'da meşrutiyet karşıtları bir ayaklanma çıkardılar. 31 Mart Vakası olarak tarihe geçen bu olay üzerine, Meşrutiyeti korumak isteyen bazı İttihat ve Terakki Partisi üyesi bazı subaylar tarafından hareket ordusu adı verilen bir ordu hazırlandı. Başkanlığını Mahmut Şevket Paşa'nın, kurmay başkanlığını Mustafa Kemal'in yaptığı Hareket Ordusu İstanbul'a gelerek ayaklanmayı bastırdı. Ardından 2. Abdülhamit tahttan indirilerek yerine V. Mehmet Reşat getirildi.

12-18 Eylül 1910 tarihleri arasında Fransız ve İngiliz orduları ortaklaşa bir tatbikat kararı aldı. Piccardi (Pikardi) adı verilen bu manevralara Osmanlı ordusunu temsilen Mustafa Kemal ile birlikte o dönemde Fransa'da ataşemiliter olarak görevli olan Fethi (Okyar) Bey gözlemci olarak görevlendirildi. Bu tatbikat sırasında Mustafa Kemal tespit ettiği gözlem ve değerlendirmeleri ile dikkatleri üzerinde topladı. Mustafa Kemal hazırlamış olduğu raporunda, gelecekte yapılacak bütün savaşlarda hava kuvvetlerinin önemine dikkat çekti. Güçlü hava kuvvetlerine sahip ülkelerin yapılacak savaşlarda daha başarılı olacaklarını belirtti.

Trablusgarp Savaşı'nı fırsat bilen Balkan Devletleri, Rusya'nın da kışkırtması ile Osmanlı Devleti'ne savaş açtı. Karadağ'ın Osmanlı Devleti'ne saldırması ile savaş başladı. Osmanlı Devleti bu savaşta başarılı olamadı. Savaş sonunda imzalanan Londra Antlaşması ile Osmanlı Devleti Midye-Enez çizgisinin batısındaki topraklarını (Edirne ve Kırklareli dahil) Balkan Devletleri'ne bırakmak zorunda kaldı. Balkan Devletleri Osmanlı'dan aldıkları toprakları aralarında paylaşamadılar. Bu sebeple Balkan Devletleri arasında 2. Balkan Savaşı çıktı. Bulgaristan, Birinci Balkan Savaşı'nda müttefiki olan Yunanistan ve Sırbistan'a savaş açtı. Bulgaristan ile toprak sorunu yaşayan Romanya da Bulgaristan'a savaş açtığını bildirdi. Bu durumdan yararlanan Osmanlı Devleti, Bulgaristan'dan Edirne ve Kırklareli'ni geri aldı. Balkan Savaşları sonunda; Arnavutluk, Makedonya, Batı Trakya ve Ege Adaları (Gökçeada ve Bozcaada hariç) Osmanlı egemenliğinden çıktı. Arnavutluk Osmanlı Devleti'nden ayrılan son Balkan Devleti oldu.

Mustafa Kemal, Balkan Savaşlarının sona ermesinden sonra kısa bir süre sonra Bulgaristan'ın başkenti olan Sofya'ya ataşemiliter olarak atandı. Sofya, bir çok yabancı konsolosluk merkezinin bulunduğu önemli bir kentti. Şehirde tamamen batılı bir yaşam biçimi hüküm sürüyordu. Burada sık sık üst düzey toplantı, balo ve davetler düzenleniyordu. Mustafa Kemal bu davetlere katılıyor, Bulgar ve yabancı üst düzey kişilerle tanışma, konuşma fırsatı buluyordu. Konuştuklarından ve gözlemlediklerinden öğrendiklerini İstanbul'a rapor ediyordu.

Mustafa Kemal, askerlik mesleğine Harp Akademisini bitirip genç bir kurmay yüzbaşı olarak başladı. (1905) Mustafa Kemal'in ilk görev yeri Suriye'de bulunan 5. Ordu'ya bağlı 30. Süvari Alayı oldu.

ÜNİTE : 1

BİR KAHRAMAN DOĞUYOR

8. SINIF

Bilgi Tazeleyen Etkinlik, 1. Ünite konularından oluşur.

.....

20. yüzyıl başlarında siyasi birliğini sağlayarak sanayileşen İtalya, sömürge edinmek için Osmanlı Devleti'nin Kuzey Afrika'daki son topraklarına saldırdı. Osmanlı Devleti bu toprakları korumak için karadan asker gönderemiyordu. Çünkü karayolu üzerindeki Mısır, İngilizlerin elinde bulunuyordu. Osmanlı Devleti'nin sahip olduğu donanma uzun yıllar ihmal edildiğinden bakımsız kalmıştı. Bu nedenle Osmanlı Devleti'nin Kuzey Afrika'daki bu son toprak parçasını savunmak için karadan ve denizden asker göndermesi söz konusu değildi. Bu durum karşısında aralarında Mustafa Kemal'in de bulunduğu Enver Bey, Ali Fethi Bey gibi Türk subayları, devletin bilgisi dahilinde bu toprakları korumak düşüncesi ile gizlice Trablusgarp'a gittiler. İtalyanlara karşı yerel kuvvetlerden güçlü bir cephe kurarak başarıyla direndiler. Bu başarıya rağmen Birinci Balkan Savaşı'nın çıkması üzerine Trablusgarp'taki subaylara ihtiyaç duyan Osmanlı yönetimi, Mustafa Kemal ve arkadaşlarını geri çağırdı.

BOŞLUK DOLDURMA

YÖNERGE:

Aşağıda verilen kavramlardan uygun olanları, boşluklara yerleştiriniz.

Kafkas	Harp Okulu	Çanakkale	Selanik Askeri Rüştiyesi	Uşi Antlaşması	Suriye
Mahalle Mektebi	Romanya	Atina Antlaşması	Arnavutluk	Yunanistan	Manastır Askeri İdadisi

1-) Mustafa Kemal'in gittiği ilk okuldur. (.....)

2-) Mustafa Kemal'e Matematik Öğretmeni tarafından "Kemal" adının verildiği okuldur. (.....)

3-) Mustafa Kemal'in arkadaşı Ömer Naci'den edebiyat alanında etkilendiği okuldur. (.....)

4-) Osmanlı Devletin'den en son ayrılan Balkan Devleti'dir. (.....)

5-) Osmanlı Devleti'nin Trablusgarp Savaşı sonucunda İtalya ile imzalamış olduğu antlaşmadır. (.....)

6-) Mustafa Kemal'in Kurtuluş Savaşı'nda lider olarak kabul edilmesini sağlayan Birinci Dünya Savaşı'ndaki cephedir. (.....)

7-) Birinci Balkan Savaşı'na katılmayıp İkinci Balkan Savaşı'na katılan Balkan Devleti'dir. (.....)